

ན། III ན། ན།

to fall ill ◦ {C, VNS} *vyādhita*; {C} *bādhya*;
gilāni-kārya; {BCA} (Nruj): *rogita*; *roga*
AUX.:

ན་བར་ཁྱར།¹ ◦ *subj.* to become sick ◦ {VNS}
glāno bhavet ◦ ཚོང་དཔོན་གྱི་བྱ་གཅིག་པ་ན་
བར་ཁྱར་ན་... Were the only son of a merchant
to become sick, ... {VNS}

ན་བར་མ་ཁྱར།² ◦ *prec.* to become sick ◦
ཁེམས་ཅན་འགའ་ཡང་སྐྱག་མ་ཁྱར། ཁྱིག་པར་མ་
ཁྱར་ན་མ་ཁྱར། May no sentient being whatso-
ever suffer, be frightened, or fall ill. {BCA}

ན་བར་བྱེད། ◦ *caus.* to cause pain
ན་བར་འཁྱར། ◦ *perf.* to become sick ◦ དེ་
ན་བའི་ཕྱིར་ཨ་མ་གཉིས་ཀྱང་ན་བར་འཁྱར་རོ།
Because of that illness, both father and mother
would also become sick. {VNS}

ནབ། V མནབས། མནབ། མྱོབས།

to wear (e.g., clothes)

སྤ། V སྤས། སྤ། སྤས།

to suckle

སྤད། III སྤད། སྤད།

to withdraw; to exit

སྤབ། III སྤབ། སྤབ།

1. to disappear ◦ (*ā-√chid*): {YBS} *ācchinna*
(= *nub par gyur pa*) ◦ ཚོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་
སྤབ། [At that time] dualistic appearance with

respect to the nature of phenomena disappears.

neg. to not disappear; to not vanish

AUX.:

རྒྱབ་པར་འཁྱར། ◦ *pr.cont.* to decline; to disap-
pear ◦ {KD} *parābhava*; {LCh} *antardhīyante*;
astam gacchati ◦ སངས་བླ་མ་གྱི་སྤྱུ་བྱུ་པ་ལྟ་
ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་དུ་ཚོས་ཀྱི་གསུགས་
བརྟན་དང་རིང་བསྐུལ་ལ་ཉིས་སྤང་དུ་གནས་
ནས་རྒྱབ་པར་འཁྱར་རོ། After the nirvāṇa of
the Buddha Śākyamuni, the reflection of the
Dharma and relics—having abided for two
thousand years—is declining. • རྒྱབ་པར་ཁྱར་
པའི་གསུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཛིན་པ་ཡིན་
པར་བཤད། Whatever is the apprehended ob-
ject that disappears, that is explained as what
is being held. • ལྷ་བའི་ཟེར་གྱིས་རིག་པ་ན། ལྷ་ན་
པའི་ཕྱིང་བ་རྒྱབ་པར་འཁྱར། When touched by
the rays of the moon, the layers of darkness
disappear. {KD}

2. to decline; to set; to sink ◦ དེ་ཡིས་སྤིད་པའི་
བྱ་མཚོ་དབའ་སྤོང་ནང་དུ་རྒྱབ་པ་ཡི། ཁེམས་
ཅན་རྣང་གཉིས་དབང་པོས་བསྐྱེན་པའི་ལམ་དུ་
འགྲོ་བར་ཤོག By means of that, may [all] sen-
tient beings who have sunk beneath the waves
of the ocean of existence proceed on the path
relied upon by the Lord of Biped. {NBV}

AUX.:

རྒྱབ་ལ་ཁད། ◦ *prep.* to set; to go down ◦ སངས་
བླ་མ་གྱི་ཉི་མ་ནི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་རི་
ཟེར་རྒྱབ་ལ་ཁད་དོ། The sun of the Buddha was
about to set behind the peak of the mountain
of his great parinirvāṇa.